

Estimat amic Ferrater:

Ja ho veus vaig flotant cap a Valpais, de retorn d'Italià. I com que demà marxem al port de La Guaira, et faig aquest escrit perquè força mes aprop d'EEUU. T'escriuré aviat noves meves. Espero que tant tu, com la Renée i el Jaumet esteu molt bé. Jo les noves que tinc dels meus són bones. He viatjat sol, cosa poc agradable. El proper any, la meva dona i la meva filla, pensem que no tindrem cap impediment per anar a passar mig any a Catalunya, en temps bo a propòsit per gaudir del paisatge i de l'esclat de vida que en bon temps es ven a tots els pobles. La nostra Isabel, que és la de més forta formació catalana, ha de conèixer bé la gent, les costums, les festes, el paisatge i totes les formes de vida. Per això no m'han acompanya [sic.].

Jo me'n vaig anar empès per una intuïció que podria acabar com una actitud atrevida.

Atret per la categoria del jurat, vaig enviar el meu "Cant" als Jocs Florals d'Alguer primer. El llibre ha tingut elogis i judicis favorables en totes les revistes catalanes que es publiquen pel mon.

Tindria el jurat prou coratge i independència perquè l'opinió dels homes cultivats de l'interior fos coneguda?

Si això es podia produir, no seria la primera coincidència amb la taula cívica-espiritual de tots els catalans, dels de dintre i els de fora? Ferran Soldevila i Rafael Tassis coneixien el meu llibre.

Haurien pogut fer serenes reflexions sobre el contingut i abast. No tot el jurat es trobaria amb el doble problema de la seva descoberta i la possibilitat constructiva de [il·legible], a base d'atorgar-li premi.

S'havia parlat, mentrestant, des de Paris i B. Aires ala possibilitat que per l'any 1962 els jocs es repetissin a Xile. Aleshores les entitats catalanes de Santiago pensarem en homenatjar a Domènec Guansé, per llur servicialitat casi [il·legible] als catalans de Xile, pagant-l'hi el passatge d'anar a Alguer perquè a França pogués parla amb les seves germanes. Això un plaia perquè jo pensava anar a Alguer. Vareig fer públic al meu propòsit de no anar-hi per assegurar la seva anada com a representant dels catalans de Xile als Jocs Florals de Sardenya. I, també, per assegurar-me un bon company com ell en el viatge i en la Festa.

Quan ja vaig veure segura la financiació del seu viatge em disposava a preparar la sortida, i fou el propi Guansé que va insistir-me molt perquè hi anés. Tu saps com es poruc per corre mon i com es de maniàtic per viure en d'incert. Ell va estar content de convencem i de tenir company. Ha propòsit es una crítica molt bona que em va fer el Dr. Joan Cuatrecases a la Revista Catalunya de Bons Aires, es va engrescar, assegurant-me que veia el 90% de probabilitats que el meu "Cant" podria ser premiat.

I ja ens tens que el 17 d'Agost sortíem de Santiago en avió cap a B. Aires per embarcar el 21 en l'Andrea Costa, amb catalans d'Argentina cap a Caghari, port del Sur de Sardenya. Amb Pulman arribarem el 8.9.61 a Alguer, vigília dels Jocs Florals.

L'entrada a Alguer em fou emocionant . A l'ajuntament, a totes les Torres històriques: a molts edificis oficials i particulars onejaven la bandera italiana al costat de la catalana. Tots els pals de llum [il·legible] de tots els passatges centrals tenien un escut català de 60 o 70 cm. de tamany. A dalt dos llacets amb els colors de la bandera italiana per les parets de tots els carrers cartells de més dos metres amb la següent inscripció: "Benvinguts els amics i els germans catalans a la ciutat d'Alguer" i "Jocs Florals de la Llengua catalana a Alguer". La gent ens va acollir de manera molt simpàtica i sentida. Homes i dones grans, vells, joves i [il·legibles], xicalla [il·legible] ens pararen i ens preguntaven "vosaltres sou catalans, no és cert?" "Nosaltres los sards també." I parlaven amb molta alegria i els plaia constatar el for paral·lelisme en el llenguatge parlat. Entre estretes de mans i abraços ens despediem joiosos.

El Secretari del Comitè Organitzador, Antoni Simón [il·legible], sard cultíssim, arquitecte ens va dir que ells ja tenien informacions molt bones del meu llibre. I que en arribar com que era d'hora [il·legible] però el nº 33- el varen llegir ells, els 7 o 8 algueresos cultes, i els va emocionar molt fortament. Ell sabia, perquè va fer viatges a Barcelona, que el jurat, que tenia prous facultats, volia atorgar-li un dels premis del Cartells però com el reglament dóna un termini de dos anys de temps per entrar en la convocatòria –entre la data d'edició i la de [il·legible] als Jocs, i el meu llibre era editat a l'any 1958, no podrien fer-ho per contradir el Reglament. Aleshores decidiren atorgar-li menció Honorífica. Es a dir, sembla que fou un premi atorgat amb garantida determinació i plena consciència. Un detall. Els Sards són molt catòlics. I allà tallava el bacallà, entre el que s'havia de

fer o no fer en la Festa, el català jesuïta Pare Batllori, que com saps resideix a Roma, on ocupa, entre altres, el càrrec de

Jo era el darrer nombrat en el veredict, com a premi especial. El teatre era ple de Sardes. Els altres, els meus companys de viatge, els organitzadors i els [il·legible] arribats d'arreu d'Europa i d'Amèrica, m'asseguren que l'ovació que d'un [il·legible] en retirà el premi fou la més forta i significativa. A mi realment va emocionar-me molt. Jo portava 30 exemplars del Cant i tothom me'n demanava: del jurat, dels organitzadors, dels que venien de Barcelona, sobretot Triadu, Fuster i [il·legible] me'l demanaven dedicat i altre exemplar per fer llegir a amics cultivats. Al dia següent la gent em parava emocionada perquè era el guanyador que venia de més lluny i que deien ser el de la aportació més nova i original. El vespre de la Festa de proclamació dels premiats hi va haver el sopar. Ventura Gassol i jo fórem designats per parlar en nom dels premiats. Jo vareig esser tan breu com significatiu en les meves paraules. Érem uns 300 comencals. Allà, més seré, vareig percebre més clar la sentida ovació que se'm tributava. Efectivament l'intuïció no m'havia traït. El meu llibret, en silenci, havia creat una unitat espiritual. Prometedora, significativa, valuosa.

Estava content i una mica esperançat. M'entorno, doncs, satisfet. En arribar a casa, començaré a rebre cartes i Revistes amb comentaris.

Després de passar 4 dies a Alger [il·legible] anava a Gènova per començar una deliciosa passejada artística per als principals llocs de l'Italia deliciosa. Estic content de cor i amb els ulls saturats de bellesa i d'emoció artística.

En arribar a Barcelona, esperava veure familiars, amics, condeixebles i deixebles. Alguns [il·legible] havia fet des d'Italia perquè, amb poc temps d'estada, s'atansessin a bord aquells que els plagués saludar-me. Les autoritats policials del port estaven desconcertats. En pujar al vaixell varem preguntar al comissari segon del vaixell qui era jo, perquè no s'explicaven que 186 persones haguessin demanat permís per pujar a bord. Havent donat solament permís a 10 persones. Una d'elles, l'advocat Marià Rubió Tudurí em digué que li havien preguntat qui era jo, perquè no comprenien les demandes de visita. Irònicament els va dir que efectivament era un revolucionari clàssic, dels que escapen a tota limitació. Però que els podrà tranquil·litzar, assegurant-los que en realitat jo era menys perillós que ell. Varem riure. Jo vaig haver de baixar per a correspondre als [il·legibles] que tot i [il·legible] de permís, venien a fer-me un sentit, Adéu! Entre familiars i amics, abraçades a dalt i a baix i 43 persones, [il·legible] però amb un oficial i 4 números uniformats, 8 o 10 vestits de civil escampats per allà. A les dues de la nit, després de 12 hores d'estada al port me'n anava al llit a descansar sense haver tingut temps ni ganes de berenar i sopar. Cansat, però realment satisfet.

I, ara amb 30 dies de viatge de retorn, decanto i assaboreixo totes les etapes d'aquesta callada Popeia que he [il·legible] portat per aquella intuïció audaç.

Suposo que el triomf d'Alger no em perjudicarà per la teva recomanació de l'edició catalana del meu llibre – la 2^a- y de la edició castellana, [il·legible] de parla castellana d'Amèrica i de l'interior de la Península, després. Molts amics m'escriuen que m'han fet lectures en castellà a amics cultes sensibles i que esperen que l'edició castellana surti aviat, per [il·legible] conèixer a les gents interessants que no saben català, el meu text.

El text castellà em preocupa després de pensar-hi molt, estic decidit a fer-lo jo mateix, després de suspesar avantatges i inconvenients, i del consell reiterat de bons amics. Tothom té por que el text castellà perdi força i gràcia, que creuen que són més de les acusades valors, en temes tan vius i serens com els que [es glosen?] en al Cant. Tu em diràs, si us plau, la teva opinió i si ja és el moment el resultat de la teva gestió amb López Llausàs. [il·legible] perdona la [il·legible].

Abraços per tots. El teu vell amic

[Signatura]

Digua'm que saps de l'Almendros, pel qual segueixo preocupat